

Waarde voorzitter,

Beste collega's-historici, beste collega's-leerkrachten, beste iedereen die de geschiedenis een warm hart toedraagt.

Jullie zullen er zeker niet aan twifelen dat tegenover jullie een gelukkig man staat.
En natuurlijk ook - en misschien zelfs vooral - een dankbaar man.

Want zeg nu zelf: een belangrijke historische prijs ontvangen uit de handen van een burgemeester of een schepen, dat heeft steeds iets beklijvend, iets hartverwarmend en - ach waarom niet – iets dat de ijdelheid streelt van de gelukkige ontvanger.

En ach ja, inderdaad: waarom niet ? Wij zijn allen tenslotte slechts mensen en mensen zijn nu eenmaal gevoelig voor waardering. Soms terecht en soms minder terecht, afhankelijk van de kwaliteit die zij zelf menen uit te stalen.

Maar zo'n prijs ontvangen uit de handen van collega's, van vak-kritische collega's bovendien: welnu, dat biedt toch steeds een belangrijke dimensie mèèr.

Want geschiedschrijving is een vak. Het is een vak dat moet geleerd worden. En de collega's zijn het best geplaatst om dat naar waarheid te beoordelen.

Geschiedschrijving is dus een vak en gèèn muze die zomaar komt postvatten in ons hoofd – en misschien ook in ons hart – en ons voorhoudt dat de fantasie werkelijker is dan de eigenlijke werkelijkheid.

Neen, wij historici moeten, hoe ook, absolute voorrang geven aan de werkelijkheid. Wij moeten haar bovendien wegen op haar waarheidsgehalte. En, waar nodig, inschakelen in ons discours.

Werkelijkheid en waarheid zijn dè twee richtsnoeren van ons vak, van ons mètier.

Geschiedschrijving is in feite een soort smidse, waar de smid-historicus met stevige grondstoffen omgaat en daaruit dus een beeld modelleert.

En de smid-historicus zal zich daarbij altijd maar moeten afvragen of het beeld dat hij modelleert wel het juiste is. Dat betekent: kritisch zijn èn zelfkritisch.

De vak-historicus is dus, naast een smid, ook een systematische twijfelaar, die nooit helemaal zeker is dat hij zijn materiaal, zijn bronnen dus, correct heeft gekozen en die vervolgens ook correct heeft gehanteerd.

Het 'cogito', het twifelen is dus de rode draad van het metier.

Tweehonderd jaar geleden stonden de beroemde Wolfgang Goethe (1749-1832) en de al even beroemde Friedrich Schiller (1759-1805) op een stoep in Weimar te kijken naar de keizerlijke stoet die daar door de straten trok.

En toen, zo wil het verhaal, vroeg Goethe aan Schiller of zij niet beter aan de overzijde van de straat hadden postgevat ?

Want dan zouden de keizer beter hebben kunnen zien.

Zo' twijfelverhaal is natuurlijk van alle tijden. Maar het charmeert natuurlijk vooral de believers van het postmodernisme.

En

in die zin zijn historici vandaag misschien zelfs meer dan ooit postmodernisten?

Beste vrienden, wat ik jullie hier presenteer is misschien een al te hoogdravende voorwaarde voor het laten ontstaan en laten groeien van een echt 'historisch' verhaal ? En
misschien zadel ik jullie op dit ogenblik al te zeer op met het vitriool van twijfelaar-historicus ? Hier roep ik mezelf dus beter een halt toe.

Akkoord, dat is dan afgesproken.

Maar ik eindig dan wel met het credo dat elke historicus moet doorgeven aan al zijn collega's-twijfelaars.

NI. dat de GESCHIEDENIS NOOIT GESCHIEDENIS IS en dat wij er nooit mee klaar zullen zijn.

Neen, beste vrienden, wij zullen met de geschiedenis nooit klaar zijn.

Nooit dus.

Ik dank jullie voor uw bereidheid om geduldig te luisteren naar mijn twijfel-verhaal.

Frans-Jos Verdoodt.